

Dokumentacja do zadania 3.14

Marcin Horoszko, Radosław Głombiowski, Jacek Dermont

16 grudnia 2012

1 Zadanie 3.14

Zagadnienie różniczkowe $xy' = (y-2)y-x^4$, $y(1) = 3$ rozwiązać na przedziale $[1, 3]$ metodą Eulera oraz udoskonaloną metodą Eulera, zwaną metodą Heuna. Wyniki porównać z rozwiązaniem dokładnym $y(x) = x^2 + 2$.

2 Podstawowe pojęcia

2.1 (Równanie różniczkowe). Równanie wyznaczające zależność między nieznaną funkcją a jej pochodnymi. Polega na znalezieniu funkcji y , która spełnia to równanie. Na przykład równanie różniczkowe $y'' + y = 0$ ma ogólne rozwiązanie w postaci $y = A\cos x + B\sin x$, gdzie A i B są stałymi wyznaczonymi z warunków brzegowych.

2.2 (Zagadnienie Cauchy'ego). Zagadnienie polegające na znalezieniu konkretnej funkcji spełniającej dane równanie różniczkowe i warunek początkowy. W przypadku równania stopnia pierwszego, warunkiem początkowym będzie punkt, przez który powinien przechodzić wykres szukanej funkcji. W przypadku równania stopnia drugiego, zagadnienie początkowe zawierać będzie dodatkowo wartość pierwszej pochodnej w danym punkcie i analogicznie, w przypadku równań wyższego stopnia.

Przykład :

$$\begin{cases} y' = \frac{y}{x^2+1} \\ y(\frac{\pi}{4}) = e^3 \end{cases} \implies y = e^{\arctg x + C} \implies \begin{cases} e^3 = e^{\arctg \frac{\pi}{4} + C} \\ C = 3 - \arctg \frac{\pi}{4} \end{cases} \implies y = e^{\arctg x + 3 - \arctg \frac{\pi}{4}}$$

A więc rozwiązanie to $y = e^{\arctg x + 3 - \arctg \frac{\pi}{4}}$.

2.3 (Metoda Eulera). Sposób rozwiązywania równań różniczkowych.

Na wejściu mamy równanie $y' = f(x, y)$ o warunkach początkowych $(x_0, y_0) = y(x_0)$ oraz ustalone h (zatem kolejne punkty x wyznaczamy tak: $x_{n+1} = x_n + h$).

Z definicji pochodnej: $y' = \frac{\Delta y}{h}$, czyli $f(x_n, y_n) = \frac{\Delta y}{h}$. Po przekształceniu: $\Delta y = hf(x_n, y_n)$

Szukamy $y_{n+1} = y + \Delta y$. Po przekształceniu mamy wzór: $\mathbf{y}_{n+1} = \mathbf{y}_n + h\mathbf{f}(\mathbf{x}_n, \mathbf{y}_n)$.

Wykorzystujemy ten wzór to przybliżania wartości punktów. Zależnie od h , przybliżenie będzie się różniło od dokładnego wyniku. Im mniejsze h , tym mniejszy błąd.

2.4 (Udoskonalona metoda Eulera - metoda Heuna). Modyfikacja metody Eulera. Obliczamy Δy za pomocą: $\Delta \mathbf{y} = \mathbf{h} \frac{\mathbf{f}(\mathbf{x}_n, \mathbf{y}_n) + \mathbf{f}(\mathbf{x}_n + \mathbf{h}, \mathbf{y}_n + \mathbf{h}\mathbf{f}(\mathbf{x}_n, \mathbf{y}_n))}{2}$

3 Metoda numeryczna

Użytkownik pytany jest o krok h z zakresu $(0, 1)$. Główna część metody opiera się na trzech pętlach, każda oblicza wartości: dokładnym równaniem, metodą Eulera i metodą Heuna.

- przedział $[1, 3]$ jest długości 2, więc każda pętla ma ok. $\frac{2}{h} + 1$ iteracji
- $y_0 = 3$
- y_{n+1} jest obliczane zgodnie ze wzorem danej metody
- tylko co któreś y_n jest drukowane na wyjście (by było maksymalnie 21 wartości na ekranie)
- na wyjściu drukowany jest także błąd bezwzględny względem rozwiązania dokładnego